

РЕШЕНИЕ

№ 389

гр. София, 30.05.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, НО V ВЪЗЗ. СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и шести май през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Вера Чочкова

Членове: Вилислава Янч. Ангелова
Тони Гетов

при участието на секретаря Даниела Т. Славенова
като разгледа докладваното от Вилислава Янч. Ангелова Въззивно наказателно дело от частен характер № 20231100602748 по описа за 2023 година

Производството е по реда на глава XXI от НПК.

С присъда от 05.12.2022 г. по нчхд № 20712/2023г. по описа на СРС, НО, 1-ви състав, е признал подсъдимия В. И. Г. за невиновен по повдигнатото му обвинение за това, че на 10.08.2018г. в гр. София, в писмено сведение, депозирано пред Софийска районна прокуратура по пр.пр. №22238/2018 г. по описа на СРП е разгласил позорни обстоятелства за частния тъжител В. А. като е написал, че А. *„е извършил тежко престъпление и е отървал затвора“*, че *„трябва да бъде поставен под ограничено запрещение“* и *„че съдел неговия доверител за три броя имоти“*, като по този начин приписал престъпление на В. А. и е разгласил позорни обстоятелства за него, поради което и на основание чл. 304 НПК, съдът го е оправдал по повдигнатото му обвинение в престъпление по чл. 147, ал. 1 НК.

Срещу присъдата в законоустановения срок е постъпила въззивна жалба и допълнение към нея от встъпилия в производството наследник на частния тъжител чрез адв. Г. З., в която се твърди, че присъдата е незаконосъобразна, постановена в нарушение на материалния закон и при допуснати съществени нарушения на процесуалните правила. Твърди се, че СРС е постановил присъда, която не отговаря на изискванията на чл. 339, ал.3 НПК, вр.чл. 305 НПК като съдът не е посочил установените обстоятелства, въз основа на кои доказателствени материали и какви са правните му съображения за постановяване на присъдата. Според защитата приетата фактическа обстановка възпроизвежда поддържаната от подсъдимия защитна теза в процеса като не е извършен анализ на доказателствената

свкупност. Възпроизведени били произволни факти, които не почивали на доказателствена основа, не било извършено обективно, пълно и всестранно изследване на всички правно значими обстоятелства по делото като отсъствали съображения, свързани с обективната и субективната съставомерност на деянието. Защитата сочи, че не е отчетена двустранната правна природа на обясненията на подсъдимия като фактическите изводи на първоинстанционния съд не се основават на доказателствата по делото и не се извеждат от тях. Адв. З. пледира за отмяна на обжалваната присъда, алтернативно връщане на делото от друг състав.

В закрито заседание на 18.05.2023 г. въззивният съд по реда на чл. 327 НПК е преценил, че за изясняване на обстоятелствата по делото не се налага събирането на нови доказателства.

Пред въззивния съд се явява единствено повереникът на частния тъжител адв. Г. З., която поддържа подадената въззивна жалба, не сочи нови доказателства. Подсъдимият В. И. Г. и защитникът му- адв. Л. Г. САК- редовно призовани , не се явяват;

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, V-ти въззивен състав, след като обсъди доводите във въззивната жалба, нейното допълнение, както и тези, изложени в съдебното заседание от повереника на частния тъжител, и сам служебно провери правилността на присъдата съобразно изискванията на чл. 314 НПК, намира за установено следното. Въззивната жалба е подадена в законоустановения срок от надлежно легитимирана страна срещу съдебен акт, който подлежи на въззивен съдебен контрол, поради което е допустима.

Разгледана по същество, жалбата е неоснователна.

За да постанови присъдата си, първоинстанционният съд е събрал всички относими към предмета на делото доказателства: чрез гласните доказателствени средства: обясненията на подсъдимия; приобщените писмени доказателства: снетото сведение от подсъдимия В. И. Г., приобщените в хода на съдебно следствие пред първа инстанция: мотиви по НЧХД №36/2018 по описа на СРС,133 с-в; Постановление от 21.01.2019г. по пр.пр.215/2019г. по описа на САП; Постановление от 14.12.2018г. по пр.пр.21513/2018г. по описа на СГП ; Постановление от 06.11.2018г. по пр.пр. 22238/2018г. по описа на СРП за отказ да се образува ДП; протоколи и определения във връзка с гр.д.16046/2010г. по описа на 1 ГО, 28 с-в СРС; заключението на съдебно- почеркова експертиза;

Въззивният съд след собствен комплексен анализ на всички събрани по делото доказателства намира, че установената фактическа обстановка от районния съд е обоснована и почива на вярна и добросъвестна интерпретация на събраните по делото доказателства, анализирани в тяхната свкупност.

Правилно районният съд е установил, че подсъдимият В. И. Г., роден на ****г. в гр. София, българин, български гражданин, с висше образование, работещ, женен, неосъждан, ЕГН *****, живущ гр. София, **** .

Подсъдимият дълго време упражнявал адвокатска професия. Бил ангажиран като

процесуален представител по гр.д.16046/2010г. по описа на 1 ГО, 28 с-в СРС на ответника по делото- С. А.- починал. Ищец по делото бил братът на С. А.- В. А.- починал. Недоволен от изхода на делото частният тъжител В. А. започнал да подава жалби в прокуратурата.

Във връзка с предварителна проверка по пр.пр. 22238/2018г. по описа на СРП – /по жалба на В. А./ въз основа на възлагателно постановление на СРП от 20.07.2018г. органите на 06 РУ СДВР призовали подсъдимия Г. , който собственооръчно на 10.08.2018г. в гр. София, в сградата на 6 РУ-СДВР написал писмено сведение. Сведението било снето съгласно Инstrukция № 1 от 22.03.2004 г. за работата и взаимодействието на органите на предварителното разследване -чл. 28, ал.1, т.7,а: „вземане на обяснения от граждани“; , вр. чл. 162, ал.1, т.1 ЗМВР. В изявлението си пред органа , извършил предварителната проверка , подсъдимият Г. заявил, че е бил процесуален представител, но не и свидетел по делото, че познавал В. А. от около петнадесет години, че представлявал брат му и *„знаел тайните на човека, че от това, което знаел за човека В. си е направил извод, че В. А. е извършил тежко престъпление и е отървал затвора“*. Заявява, че *„този човек е с тежки метални проблеми и нека близки роднини/ има в къщи, но и срещу него съм чул, че пуска жалби“*, които да го освидетелстват. Това може да го направи прокуратурата. Ако не предприемете действия по запрещението на лицето, становището ми е , че В. следва да бъде ограничено запретен, той ще продължава да губи Вашето време, а и моето...”

С постановление от 06.11.2018г. по пр.пр. 22238/2018г. по описа на СРП е отказано образуването на ДП с мотив – налице са основания, изключващи образуване на наказателно производство- чл. 24, ал.1, т.1 НПК като са изложени аргументи, че в период от две- три години В. А. подава жалби с идентично съдържание, като след справка се установило, че по пр.пр. 11664/2015г; пр.пр. 26206/2017г; пр.пр. 31590/2017г; пр.пр. 8644/2018г. предметът на проверка е бил идентичен с този на настоящата проверка като по всички извършени идентични проверки е постановен отказ за образуване на досъдебно производство поради липса на състав на престъпление от общ характер. С постановление от 14.12.2018г. по пр.пр.21513/2018г. по описа на СГП постановлението на СРП е потвърдено. С постановление от 21.01.2019г. по пр.пр.215/2019г. по описа на САП е потвърдено постановлението на СГП и СРП.

Въззивният съд намира, че при извеждане на релевантната фактическа обстановка от районния съд не са допуснати процесуални нарушения при формиране на вътрешното му убеждение, тъй като са анализирани всички доказателствени материали, без някои от тях да са били безпочвено подценени или игнорирани за сметка на други, нито са допуснати логически грешки при обсъждането им.

Въззивната инстанция не се съгласява с доводите на повереника на частния тъжител, че фактическата обстановка възпроизвежда заявеното от подсъдимия като не почива на факти и обстоятелства по делото, а възпроизвежда пунктуално твърденията на подсъдимия без да се отчита двойствената природа на обясненията му.

При установяване на относимите факти, свързани с въпроса извършено ли е

инкриминираното деяние от подсъдимия Г. , първоинстанционният съд е анализирайл подробно доказателствената съвкупност, в която с решаващо значение са писмените доказателства, обясненията на подсъдимия, и заключението на назначената в хода на съдебното следствие пред прввоинстанционния съд съдебно- почеркова- експертиза, изготвена от вещото лице С.Ц., като е достигнал до извода, че същите са еднoпocочни, логически съответни и взаимно допълващи се. СРС е приел изложената фактическа обстановка въз основа на събрания и приобщен доказателствен материал , чрез обясненията на подсъдимия В. Г. ; чрез заключението на назначената по делото съдебно- почеркова експертиза, изготвена от вещо лице С.Ц., както и от писмените доказателства. Правилно първоинстанционният съд отбелязва, че от приобщените доказателства се установяват отношения между страните във връзка с факта, че подсъдимият бил процесуален представител на брата на частния тържител по водени граждански дела. От заключението на експертизата се установява неоспореното от страните обстоятелство за авторство на съдържанието и подписа на сведението, дадено в хода на предварителна проверка. СРС е отделил правилно безспорно установените факти от тези, по които страните спорят. Въззивната инстанция не намира пропуски в отразената от първостепенния съд фактическа обстановка, която е възпроизведена обективно въз основа на анализ на приобщената по делото доказателствена съвкупност.

По отношение на обясненията на подсъдимия първостепенния съд заявява, че те не съдържат никакви данни за конкретното обвинение, поради което въз основа на тях не могат да се правят никакви фактически изводи.

Въззивната инстанция не приема становището на повереника адв. Г. З., че фактическата обстановка е останала неизяснена като първоинстанционният съд не е посочил установените обстоятелства, въз основа на кои доказателствени материали и какви са правните му съображения за постановяване на присъдата, както и че приетата фактическа обстановка възпроизвеждала поддържаната от подсъдимия защитна теза , както и че били възпроизведени били произволни факти, които не почивали на доказателствена основа. Реално по отношение на обвинението по настоящето производство липсва становище на подсъдимия, същият заявява, че многократно се подават жалби за едни и същи обстоятелства и е приложил писмено становище – изготвено за първата жалба от 2014г. Поради горното неаргументирано и необосновано е възражението на адв. З., че фактическата обстановка пунтоално възпроизвеждала защитната теза на подсъдимия. Въпросната теза представлява писмено становище по друго НЧД от 2014г, което няма как да съдържа становище по факти, настъпили 2018г., поради което второстепенният съд се солидаризира със СРС за невъзможност за правене на изводи във връзка с обясненията на подсъдимия.

При самостоятелна проверка и прочит на приобщените доказателства, въз основа на които е образувано настоящето производство се установи, че фактите, установени от първоинстанционния съд се подкрепят от събрания по делото доказателствен материал,

както следва : на първо място- основното писмено доказателство, послужило за основа на образуваното производство е снетото сведение от подсъдимия В. И. Г., в подкрепа на което са и приобщените в хода на съдебно следствие пред първа инстанция: мотиви по НЧХД №36/2018 по описа на СРС,133 с-в; Постановление от 21.01.2019г. по пр.пр.215/2019г. по описа на САП , с което се потвърждава постановление от 14.12.2018г. по пр.пр.21513/2018г. по описа на СГП , което потвърждава постановление от 06.11.2018г. по пр.пр. 22238/2018г. по описа на СРП за отказ да се образува ДП, в хода на което е изискано сведението предмет на настоящето производство, както и протоколи и определения във връзка с гр.д.16046/2010г. по описа на 1 ГО, 28 с-в СРС;

От съществено значение е приобщеното писмено доказателство- снето сведение от подсъдимия. Правилна е изходната позиция на районния съд, че по делото безспорно е установено, че подсъдимият Г. е автор на въпросното сведение. Това обстоятелство не се оспорва и от самия подсъдим.

При запознаване със съдържанието на саморъчно изписаното от подсъдимия сведение във връзка с извършена предварителна проверка по пр.пр.22238/ 18.10.2018г. по описа на СРП въззивният състав не установи да се съдържа изявление от подсъдимия да е „приел за разглеждане лист по отношение на три имота“, поради което правилно първостепенният съд е приел, че по това обвинение претеднираното от частния тъжител е лишено от предмет. Въпросното твърдение се съдържа в протокол по гр.д. 16046/2010г от с.з. от 27.06.2012г ,28 състав I ГО , като същото е заявено шест години преди настоящето производство.

Спорът по делото е за интерпретирането на посочените три изявления и дали те от обективна страна представляват разгласяване на позорни обстоятелства или приписване на престъпление по отношение на частния тъжител.

Клеветата е накърняване на обществените отношения, гарантиращи спазването на конституционната забрана за накърняване на достойнството на човешката личност, която стои в основата на самоосъзнаването на личността като пълноценна и свободна. За да е осъществен престъпният състав, е необходимо деецът съзнателно да съобщи на друго/други лица неистинни позорящи обстоятелства, свързани с личността на пострадалия, в частност – да му припише престъпление, което пострадалият не е извършил. Престъплението е формално и то е довършено от момента, в който друго лице възприеме и осъзнае предадената му от дееца позорна информация за пострадалия. Подобно деяние е в достатъчна степен общественоопасно по смисъла на чл. 10 ЕКПЧ само поради обективната си годност да застраши нечия репутация и добро име, обекти на защита на лични субективни права. Поведението на дееца е от естество да засегне споменатите неимуществени блага на личността, респ. обществените отношения, които ги защитават, само ако се разпространяват твърдения, които проверено са неистинни и деецът осъзнава това, като зад парава на свободата на изразяване той цели злепоставяне на пострадалия. В съдебната практика, както и в правната доктрина, безпротиворечиво и последователно се приема, че предмет на

клеветата могат да бъдат единствено твърдения с конкретно съдържание, които носят информация за точно определени обстоятелства, време, място, лице (явление от миналото и настоящето). Тези обстоятелства следва да бъдат позорни, т. е. недостойни от гледна точка на общоприетите морални разбирания и да предизвикват еднозначна негативна оценка на обществото или в частност да представляват приписване на престъпление. На следващо място тези факти трябва обективно да бъдат съобщени, а не да се извеждат чрез предположения, асоциации, интерпретации или други форми на субективна психическа дейност.

Поначало изпълнителното деяние на клеветата по основния състав на чл. 147 НК е осъществено, когато деецът разгласи неистински позорни обстоятелства за друго или му припише престъпление, което той не е извършил. От единствено допустимото стриктно тълкуване на текста на наказателноправната разпоредба се установява, че, за да бъде деянието съставомерно, се изисква позорните обстоятелства да бъдат изнесени като установени от самия деец или когато деецът само привидно се позовава на други източници на информация, каквито в действителност не съществуват, за да придаде вид на собственото си твърдение, че представлява чуждо изказване, което той само представя пред трети лица.

Потвърждение, че това тълкуване съответства точно на заложения в правната норма смисъл, е различният подход, който е използван от законодателя при формулиране на правото на информация в чл. 41 , ал. 1 от Конституцията на Република България /Конституцията/ и на неговите допустими ограничения и на по-обемното по съдържание комуникационно право на свободно изразяване на мнение по чл. 39 от Конституцията. Съгласно чл. 41 , ал.1 от Конституцията всеки има право да търси, получава и разпространява информация, като осъществяването на това право не може да бъде насочено срещу правата и доброто име на другите граждани, както и срещу националната сигурност, общественения ред, народното здраве и морала.

Ограниченията при комуникационните права (както са квалифицирани правата по чл. 39-41 от Конституцията в решението на Конституционния съд по к. д. № 1/96 г.) се осъществяват чрез санкцията на закона. Криминализацията на клеветата е предвидена като една от юридическите гаранции, осигуряващи закрилата на достойнството на личността срещу злоупотреба с конституционните права на информация и на изразяване на мнение, в случаите в които мнението не представлява квалификация или оценка, а становище по факти.

Правото на информация обаче, така както е дефинирано в л. 41 , ал.1 от Конституцията , е по-широко по обем от това, чието упражняване в нарушение на предвидените ограничения, е криминализирано като престъпление по чл. 147 НК и чл. 148, ал. 2 НК. Криминализацията на клеветата е държавна намеса, предвидена от закона, в правото на дееца да съобщава конкретни твърдения за някого, когато те са позорни или му приписват престъпление и не отговарят на истината, т. е. когато накърняват неправомерно нечия репутация. Следователно криминализацията на клеветата е защита на правото на чест и достойнство на личността от недобросъвестно упражняване правото на свободно

изразяване чрез разпространяване на информация, когато деецът е субектът на гледната точка и автор на изразеното становище. Изпълнителното деяние на клеветата като противоправно личностно поведение не включва търсенето, получаването или самото разпространение на материалните носители на информация като съвкупност от факти и обстоятелства, вече създадена от някой друг.

Въззивният съд намира, че разглеждането поотделно на всеки от инкриминираните изрази, така както е направил и първостепенният съд, създава яснота и прегледност, поради което използва същата структура за излагане на правните си изводи.

По отношение на изречеца, употребен от подсъдимия Г., че А. „*е извършил тежко престъпление и е оттървал затвора*“ правилно първоинстанционният съд е отбелязал, че същият не представлява фактическо твърдение, тъй като самият подсъдим е написал, че си е направил „следният извод“. Въззивната инстанция се солидаризира в първостепенната, че е налице оценъчно съждение, мнение, което е споделил с водещия разследването. Както и че оценъчното мнение не може да обоснове наказателна отговорност. Изразът „*е извършил тежко престъпление и е оттървал затвора*“ в частната тъжба е изваден от контекста на изречението и му е придадено различно звучене. При анализ на въпросният словесен израз, на първо място, следва да се отчете фактическата обстановка, при която е снето въпросното сведение. Същото сведение е свързано с извършване на предварителна проверка въз основа на постановление на СГП с дадени задължителни указания, т.е. подсъдимият е бил задължен да напише въпросното сведение. Подсъдимият Г. не е имал от субективна страна умисъл да припише престъпление на В. А. или да разгласява позорни обстоятелства за него. Не той е инициатор за написване на сведението. Същият се е явил пред разследващия орган при репресивните последици на чл. 290, ал. 1 НК и е имал задължение писмено да заяви всички обстоятелствата, които са му известни и доколкото са му известни като функцията на органите на разследването е да преценят и установят достоверността на заявената информация. Предварителната проверка не е публична, т.е. заявеното е пред орган на държавна власт и не покрива приетите стандарти на изпълнително деяние „разгласяване“, а изпълнителното деяние „приписване на престъпление“ е неприемливо в контекста на установената фактическа обстановка и в контекста на писменото изложение на подсъдимия Г.. Недопустимо е изваждането на словесни изрази от цялостна, завършена словесна формулировка и зареждането им с друг смисъл. В сведението подсъдимият заявява, че е бил процесуален представител на брата на частния тъжител В. А.—С. А., който споделил с него информация във връзка с водените между братята граждански дела, а също и лична информация, а именно че „*знаел тайните на човека*“/ В. А./, т.е. подсъдимият изрично е заявявал, че не е възприел лично фактите, за които дава сведения, а информацията му е споделена от трето лице. Същественото обстоятелство в настоящия случай е, че подсъдимият не си е измислил информацията, а я е научил от брата на частния тъжител. Следователно, подсъдимият не е източникът на информацията за извършеното престъпление, а пресъздава коректно съдържанието на споделеното му от роднина на тъжителя. Това означава, че подсъдимият, оповестявайки обективно съществуваща

информация, не осъществява изпълнителното деяние на клеветата.

Поради горното инкриминираният израз не представлява фактическо твърдение, а мнение, извод, въз основа на получена информация от трето лице, която с оглед спецификата на предварителното производство, подсъдимият е следвало да заяви.

По отношение на втория израз-че частният тъжител *„трябва да бъде поставен под ограничено запрещение“* - също следва да се разгледа отново в смисъла на цялото писмено изложение като въззивният съд се солидаризира с първоинстанционния, че въпросният израз не съставлява фактическо твърдение, а е налице доказателствено искане, мнение и предложение до органа, извършващ проверката.

При прочит на цялостното изявление на подсъдимия се установява, че посочение инкриминирани деяния *„приписал престъпление на В. А. и разгласил позорни обстоятелства за него“* не покриват признаците на престъплението по чл. 147, ал. 1 НК нито от обективна страна, нито от субективна, поради което деянието е неъставомерно.

Налце е субективното отношение на подсъдимия към частния тъжител, което макар и негативно представлява едно негативно мнение като използваните изрази не са вулгарни, груби, цинични ругателски. Гражданите имат право да изразяват своето мнение свободно, включително и когато то е критично или негативно.

По отношение на третия израз, че В. А. *„се съдел с неговия доверите за три имота“*- същото не се съдържа в съдържанието на инкриминирания документ. Въззивната инстанция се солидаризира с извода на първостепенния съд, че дори да беше установено въпросното твърдение, то същото не съдържа признаците от обективна и субективна страна на престъпление по чл. 147, ал.1 НК като не съдържа позорни твърдения за В. А., поради което е несъставомерно. Колкото и дела да са се водили между страните- същото не води до извод, че това е позорно обстоятелство.

Неоснователно е и възражението на защитата, че не е извършено обективно, пълно и всестранно изследване на всички правно значими обстоятелства по делото като отсъстват и съображения, свързани с обективната и субективната съставомерност на деянието. Напротив, първостепенният съд е обсъдил и обективната и субективната страна на инкриминираното деяние е достигнал до правилния и мотивиран извод, че нито един от инкриминираните изрази не покрива признаците на престъплението клевета нито от обективна, нито от субективна страна.

При извършената на основание чл. 314 НПК цялостна служебна проверка на правилността на атакуваната присъда и при изследване на доводите и възраженията, изложени в подадената въззивна жалба, допълнението към нея и, както и в хода на въззивните съдебни прения, въззивната инстанция констатира, че няма основания за изменение или отмяна на първоинстанционния съдебен акт, поради което и с оглед на посочените съображения, той следва да бъде потвърден.

На следващо място, видно от съдържанието на тъжбата, тъжителят не твърди

лична злонамереност на подсъдимия – че съзнателно и целенасочено му е

приписал престъпление, въпреки че е знаел, че това не отговаря на действителното положение. В този смисъл няма твърдения за умисъл, какъвто поначало се изисква за съставомерността на клеветата. Излагането на твърдения за факти, установяващи умисъл, както и тяхната липса в тъжбата е правно значимо, защото се твърди, че престъплението е извършено във връзка със служебни правомощия на подсъдимия.

Поради всички изложени съображения въззивният съд намира, че единственият законосъобразен изход е именно обоснованият от районния съд с признаването на подсъдимия за невиновен и оправдаването му по повдигнатото обвинение на основание чл. 304 НПК.

В заключение, след обобщаване на резултатите от извършената на основание чл. 314 НПК служебна проверка на присъдата, въззивната инстанция не констатира основания за нейното изменение или отмяна, поради което прие, че следва да бъде потвърдена.

Така мотивиран и на основание чл.338,вр.чл.334,т.6 НПК, Софийски градски съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА присъда от 05.12.2022 г. по нчхд № 20712/2023г. по описа на СРС, НО, 1-ви състав.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване. Да се съобщи на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____